

Het Rijk heeft gemeenten verplicht om richtlijnen vast te leggen over de tegenprestatie die zij vragen van hun uitkeringsgerechtigden. Bij een tegenprestatie vraagt de gemeente haar uitkeringsgerechtigden om onbetaalde maatschappelijk nuttige activiteiten en/of vrijwilligerswerk uit te voeren. De 24 Friese gemeenten hebben vanaf 1 januari 2015 de inhoud, omvang en duur van de tegenprestatie vastgelegd in hun verordening en beleid. Hierin zijn grote verschillen tussen de Friese gemeenten, zo blijkt uit een analyse van de verordeningen en beleidsregels door het Fries Sociaal Planbureau. Omgerekend in maanden, is de maximale duur van de tegenprestatie bijvoorbeeld het kortst in Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel en het langst in Noordwest Fryslân. De verschillen in inhoud, omvang en duur van de tegenprestatie in alle Friese gemeenten zijn verwerkt in een [interactief overzicht](#) op de website van het Fries Sociaal Planbureau.

Tegenprestatie vooral maatwerk

Gemeenten kunnen uitkeringsgerechtigde burgers een tegenprestatie opdragen. Gemeenten willen vooral maatwerk leveren en kijken naar de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden, wensen en kwaliteiten van uitkeringsgerechtigde inwoners. Dit heeft invloed op de inhoud van de tegenprestatie en het aantal uren dat deze per week wordt opgelegd. Geen van de Friese gemeenten legt een tegenprestatie op aan uitkeringsgerechtigde inwoners die volledig en langdurig arbeidsongeschikt zijn of aan alleenstaande ouders met een ontheffing. Ook houden Friese gemeenten rekening met uitkeringsgerechtigden die mantelzorg en/of vrijwilligerswerk doen.

Verschillen in doelgroep

Friese gemeenten maken verschillende keuzes over de doelgroep van de tegenprestatie. Veertien gemeenten richten zich vooral op inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die weinig kans hebben om binnen een jaar een baan te vinden. De gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland maken een uitzondering voor inwoners die een opleiding Nederlandse taal en rekenen volgen gericht op alfabetisering, of op het niveau dat nodig is voor beroepsopleidingen.

Verschillen in duur

In de onderstaande tabel staat de maximale duur, omgerekend in maanden, van de tegenprestatie die de Friese gemeenten en regio's opleggen na beoordeling van de persoonlijke situatie.

Gemeente/regio	Maximale duur tegenprestatie
Achtkarspelen & Tytsjerksteradiel	3 maanden
Leeuwarden	3,5 maanden
Noordoost Fryslân: - Kollumerland - Dongeradeel - Dantumadeel - Ferwerderadiel - Schiermonnikoog - Ameland	12 maanden
De Fryske Marren	12 maanden
Opsterland, Weststellingwerf, Ooststellingwerf	12 maanden
Noordwest Fryslân: - het Bildt - Franekeradeel - Menameradiel - Terschelling - Vlieland - Leeuwarderadeel - Harlingen	24 maanden
Heerenveen	Geen verplichte tegenprestatie
Súdwest Fryslân & Littenseradiel	Geen verplichte tegenprestatie
Smallingerland	Geen verplichte tegenprestatie

Nijsgjirrich

Grote verschillen in tegenprestatie
tussen Friese gemeenten

FRIES SOCIAAL
PLANBUREAU

07 | 2015

Uit de tabel blijkt dat de duur van de opgelegde tegenprestatie per gemeente sterk kan verschillen. De maximale duur van de tegenprestatie is het kortst in Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel en bedraagt daar 3 maanden. In Noordwest Fryslân kan de tegenprestatie 24 maanden bedragen doordat in die regio na 12 maanden nog een verlenging van eenzelfde periode kan worden opgelegd. Heerenveen heeft ervoor gekozen de tegenprestatie niet te verplichten, maar het is wel een gespreksonderwerp in de praktijk. Súdwest Fryslân en Littenseradiel leggen formeel geen verplichte tegenprestatie op. Wel verwachten zij dat hun inwoners met een uitkering vrijwilligerswerk doen.

Verschillen in omvang

Gekeken naar het aantal uren tegenprestatie per week, zijn er ook verschillen. Het grootste verschil is zichtbaar in de verordeningen van Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel die een tegenprestatie van minimaal 2 uur per week opleggen. Terwijl Leeuwarden een richtlijn van minimaal 16 uur per week hanteert. Voorts geeft de ene gemeente een 'maximum' aantal uren als richtlijn en de andere gemeente een 'minimum' of 'gemiddeld' aantal uren.

Meer informatie

Informatie over richtlijnen per gemeente vindt u op de website van het Fries Sociaal Planbureau. Hebt u vragen of wilt u meer informatie? Dan kunt u contact opnemen met:

Ellen Stutterheim MSc, adviseur Fries Sociaal Planbureau.
Email: estutterheim@friessociaalplanbureau.nl
Telefoon: 06-385 937 96.

Ymkje Woudstra MSc, adviseur Fries Sociaal Planbureau.
E-mail: ywoudstra@friessociaalplanbureau.nl
Telefoon: 06-449 563 39.

Het Fries Sociaal Planbureau is het onafhankelijke kennis- en onderzoeksinstituut dat trends en ontwikkelingen in het sociaal domein in Fryslân in kaart brengt, analyseert en ontsluit voor een breed publiek: medewerkers van Friese gemeenten, provincie Fryslân en andere belanghebbenden.